Directorate of Distance Education Diploma Course in Sanskrit Annual Examination July, 2017 Paper - 1

		(कृष्णचरितम्, हितोपदेशः च)		
Time	: 3 hrs.	e ,	Max. Mark:	100
		(Write answers in Answer booklet only)		
I.		कृष्णजन्मवृत्तान्तं वर्णयत ।	1x 1	10=10
		अथवा		
		कालीयवधवृत्तान्तं वर्णयत ।		
II.		गोवर्धनवृत्तान्तं वर्णयत ।	1x]	10=10
		अथवा		
		रामकृष्णयोः मधुरागमनं वर्णयत ।		
III.	यथेच्छ	र्ग चतुर्णां टिप्पणीः लिखत ।	42	x5=20
	(१)	ब्वकी ।		
	•••	बलरामः ।		
		गोपाङ्गनाः ।		
		पूतनासंहारः।		
	(४)	श्रीकृष्णः ।		
IV.		द्धव्याघ्रः स्नातः कुशहस्त्रः सरस्तोरे बूते -भो भोः पात्याः इदं सुवर्णकङ्कणं गृह्य	ताम इति कथा लिखत	ſI
			·	15=15
		घण्टा ।		
		अथवा		
		कर्णकथां लिखत ।		
V.		हंसकाककथां लिखत ।	1 x 1	15=15
		अथवा		
	•	महानपमुनेः कथा लिखत ।		
VI.		द्धयं सप्रसङ्घं व्याख्यात ।	51	x2=10
	(१)			
		आत्मानं स्वजनं रक्षेदारैरपि धनैरपि।।		
	(२)	परोक्षे कार्यहन्तारं प्रत्यक्षे प्रियवादिनम्। च जिल्लान्यां प्रातं विषकाः		
	(2)	वर्जयेत्तादृशं मित्रं विषकुम्भं पयोमुखम्।। बुद्धिर्यस्य बलं तस्य,		
	(३)	षु।छयस्य बल तस्य, निर्बुद्धेस्तु कृतो बलम्		
		णबुद्धरतु प्रती बतन् पश्य सिंहो मदोन्मत्तः		
		शशकेन निपातितः।।		()
			(য়নন	ततः)

VII. द्वौ प्रश्नौ समाधेयौ ।

- (१) यो अध्रूवाणि निषवते तस्य का दशा भवति ।
- (२) बालादपि ग्रहीतव्यं युक्तमुक्तं मनीषिभिः इत्यंशं विशदयत ।
- (३) निर्लज्जाश्च कुलस्त्रियः इत्यंशं विशदयत ।
- (४) धर्महीनपुरूषस्य किं लक्षणम् ।

VIII. अधोनिर्दिष्टं गद्यं सप्रसङ्गं स्पष्टयत ।

अस्म्यरण्ये कश्चिच्छगामः स्वेच्छाया नगरोपान्ते भ्राम्यन्नीलीभाण्डे पतितः।

अथवा

अस्त्ययोध्यायां चूडामणिर्नाम क्षत्रियः।

येन धनार्थिना महता क्लेशेन

भगकश्चन्द्रार्धचूडामणिश्चिरमाराधिनः।।

000

1x10=10

Directorate of Distance Education Diploma Course in Sanskrit Annual Examination July, 2017 Paper - 2

		(संक्षेपरामायणम् एवं रघुवंशम्-द्वितीय सर्गः)		
Time	: 3 hrs.	· • • ·	Max. Mark:	100
		(Write answers in Answer booklet only)		
I.	यथेच्छ	ं श्लोकद्धयं व्याख्यात ।	2x1	10=20
	(क)	बुद्धिमान् नीतिमान् वाग्मी श्रीमाञ्शत्रुनिबर्हणः ।		
		विपुलांसो महाबाहुः कम्बुग्रीवो महाहनुः।।		
	(ख्र)	नन्दिग्रामेऽकरोद्राज्यं रामागमनकाङ्क्षया।		
		गते तु भरते श्रीमान् सत्यसन्धो जितेन्द्रियः।।		
	(ग)	तत्र लङ्कां समासाद्य पुरीं रावणपालिताम्।		
		ददर्श सीतां ध्यायन्तीमशोकर्वानकां गताम्।।		
II.	यथेच्छं	प्रश्नद्धयं समाधत्त ।	2x	10=20
	(१)	श्रीरामः किमर्थं सर्वलोकप्रियः ।		
	(२)	सीतायाः गुणाः के ।		
	(३)	लङ्कादहनवृत्तान्तं वर्णयत ।		
	(४)	श्रीरामस्य अयोध्यागमनवृत्तान्तं वर्णयत ।		
III.	यथेच्छं	द्बयोः टिप्पर्णी लिखत ।	2:	x5=10
	(१)	वाल्मीकिनारदयोः सम्भाषणम् ।		
	(२)	श्रीरामस्य सौन्दर्यम् ।		
	(३)	सुग्रीवः ।		
	(४)	रामायणपठनमाहात्म्यम् ।		
IV.	यथेच्छं प	ाद्यद्धयं व्याख्यात ।	2x	10=20
	(क)	निवर्त्त्य राजा दयितां दयालुस्तां		
		सौरभेर्यी सुरभिर्यशोभिः।		
		पयोधरीभूतचतुः समुद्रां		
		जुगोप गोरूपधरामिवोर्वीम्।।		
	(ख)	इत्थं व्रतं धारयतः प्रजार्थं		
		समं महिष्या महनीयकीर्तेः ।		
		सप्त व्यतीयुस्त्रिगुणानि यस्य		
		दिनानि दीनोद्धरणोचितस्य।।		

	(ग)	पदक्षिणीकृत्य हुतं हुताशमनन्तरं	
		भर्तुररून्धतीं च ।	
		धेनुं सवत्सां च नृपः प्रजस्थे	
		स मङ्गलोदग्रतरप्रभावः।।	
V.		छायेव तां भूपतिरन्वगच्छत् इत्यंशं व्याख्यात ।	1 x10=10
		अथवा	
		उपमा कालिदासस्य इत्युक्ति विशदयत ।	
VI.		द्धितीयसर्गस्य कथासारं लिखत ।	
			5x2=10
		अथवा	
		कालिदासस्य काव्यपाण्डित्यं वर्णयत ।	
VII.	वाक्यद्ध	व्यं ससन्दर्भं व्याख्यात ।	5x2=10
	(१)	श्रुतेरिवार्थं स्मृतिरन्वगच्छत् ।	
	(२)	वज्रं मुमुक्षन्निव वज्रपाणिः ।	
	(३)	प्रजाः प्रजानाथ पितेव पासि ।	

(४) प्रसादचिह्नानि पुरः फलानि ।

000

Directorate of Distance Education Diploma Course in Sanskrit Annual Examination July, 2017 Paper - 3

			(ल	घुसिद्धान	न्तकौमुब	इी, तर्कर	गंग्रहश्च	I)			
Time:	: 3 hrs.								Max. N	lark:	100
			(Wri	te answ	ers in A	Answer	bookl	et only)			
I.	चतुण	ी सोदाहरणं सूत्रार्थ	िलिखत	1						4x	4=16
	(	आदिरन्त्येन स	हेता ।		(२)	तुल्यार	न्यप्रयत्व	नं सवर्णम्	I		
	(३)	अनचि च ।			(४)	वान्तो	ਧਿ ਸ਼ਰਧ	ाये ।			
	(೪)	लोपः शाकल्यर	य ।								
II.	संज्ञाद	यं विवृणुत ।								2	2x3=6
	(१)	दीर्घः	(૨)	ਟਿ		(३)	पद				
III.		'हे हरे' इति रूप	साधयत	. I						1	1 x8=8
		अथवा									
		ससूत्रं रामाभ्याम	ন্ इति रूप	ा साधयत	I						
IV.	ससूत्रं र	ान्धिं साधयत ।								23	x5=10
	(१)	नद्यत्र	(२)	पित्राज्ञ	Т						
V.	গৰ্বন্ধ	यं सर्वासु विभक्ति	षु লিखत	1						22	x5=10
	(१)	पतिशब्दः	(२)	युष्मद्	शब्दः						
	(३)	नदीशब्दः	(४)	धेनुशब	दः						
VI.	पश्चाना	ं निर्दिष्टलकारेषु	ৰূपাणি বি	नेखत ।						52	x2=10
	(१)	पठ् (लुट्)	(२)	चर (ल	गेट्)	(३)	गम् (	लुङ्)			
	(४)	ढृश (लट्)	(೪)	पा (लु	ट्)	(٤)	भू (ति	नेट्)			
	(७)	वद् (लोट्)									
VII.	द्धौ सम	गधत्त ।								22	x8=16
	(१)	स्पर्शस्य लक्षणं	किम् ।			(२)	कति	तन्मात्राणि	। ?) नामानि लि	खत ।	
	(३)	कति इन्द्रयाणि	? नामा	ने लिखत	1	(४)	प्रमाण	ां कति विध	धम् ? नामानि	लिखत	I
VIII.	द्धयोः	टिप्पर्णी कुरुत ।								22	x6=12
	(१)	द्रव्याणि	(२)	गुणाः	(३)	समवार	यः	(४)	हेत्वाभासः		
IX.	केषा	वेत् त्रयाणां लक्षणं	लिखत							32	x4=12
	(१)	গল্ধ:	(२)	व्याप्तिः	(३)	कारण	म्	(४)	अनुभवः		
	(%)	कर्म	(६)	विशेषः							
					00	0					

Roll No

Directorate of Distance Education Diploma Course in Sanskrit Annual Examination July, 2017 Paper - 4

(भगवद्गीता–द्धादशोऽध्यायः, ईशावास्योपनिषत, निबन्धः अभ्यासदर्शिनी च)

: 3 hrs.		-	×	Max. Mark:	100
	(Write answ	ers in A	Answer booklet only)		
श्लोक	द्धयं व्याख्यात ।			2x1	0=20
(क)	मय्यावेश्य मनो ये मां नित्ययुक्ता उ	उपासते ।			
	श्रद्धया परयोपेतास्ते मे युक्ततया म	ताः।।			
(ख्र)	अनपेक्षः शुचिर्दक्ष उदासीनो गतव्य	ाथः।			
	सर्वारम्भपरित्यागी यो मद्भक्तः स मे	ो प्रियः।।			
(ग)	समः शत्रौ च मित्रे च तथा मानापमा	नयोः।			
	शीतोष्णसुखदुःखेषु समः सङ्गविवर्षि	र्जतः ॥			
प्रश्नद्ध	यं व्याख्यात ।			2 x	10=20
(१)	भगवात् केषां समुद्धर्ता अस्ति ।				
(२)	सन्तुष्टः सततं योगी इत्यस्य कोऽर्थः	I			
(३)	भगवतः प्रियभक्तः कीढृशः ।				
	'तेन व्यक्तेन भुञ्जीथा' व्याख्यात	I		1x	10=10
	अथवा				
	विद्यया कथम् अमृतत्वम् अश्नुते ।				
मन्त्रमेव	न्याख्यात ।			1x 1	10=10
(क)	हिरण्मयेन पात्रेण सत्यस्यापिहितं म्	नुखम्।			
	तत् त्वं पूषन्नपावृणु सत्यधर्माय ढृष	टये ।।			
(ख)	असुर्या नाम ते लोका अन्धेन तमस	ावृताः ।			
	तांस्ते प्रेत्याभिगच्छन्ति ये के चात्म	ाहनो जत	T:		
एकमधि	वेकृत्य निबन्धः लेखनीयः ।			1x2	20=20
(क)	विद्ययाऽमृतमश्नुते ।				
(ख्र)	भारतीयसंस्कृतिः ।				
(ग)	उपमा कालिदासस्य ।				
वाक्यप	रिवर्तनं कुरुत ।			1	5x1=5
(१)	लता गीतं गायति । (बहुवचने)	(२)	भवन्तः हसन्ति । (एकवचने	)	
(३)	कविता अर्चति । (द्धिवचने)	(४)	त्वं पठसि। (बहुवचने)		
(୫)	आवां गच्छावः । (एकवचने)				
	 (क) (ख) (ब) (ब) प्रश्नद्ध (१) (२) (२	(Write answ श्लोकद्धयं व्याख्यात । (क) मय्यावेश्य मनो ये मां नित्ययुक्ता ज श्रद्धया परयोपेतास्ते मे युक्ततया म (ख) अनपेक्षः शुचिर्दक्ष उदासीनो गतव्य सर्वारम्भपरित्यागी यो मद्भक्तः स में (ग) समः शत्रौ च मित्रे च तथा मानापमा शीतोष्णसुखदुःखेषु समः सङ्घर्नवर्वा प्रश्नद्धयं व्याख्यात । (१) भगवात् केषां समुद्धर्ता अस्ति । (१) भगवतः प्रियभक्तः कीदृशः । •तेन व्यक्तेन भुञ्जीथा' व्याख्यात अथवा विद्यया कथम् अमृतत्वम् अश्वत्रे । मन्त्रमेकं व्याख्यात । (क) हिरण्मयेन पात्रेण सत्यस्यापिहितं म् तत् त्त्ं पूषन्नपावृणु सत्यधर्माय दृष्ट् (ख) असुर्या नाम ते लोका अन्धेन तमस् तांस्ते प्रेत्याभिगच्छन्ति ये के चात्म एकमधिकृत्य निबन्धः लेखनीयः । (क) विद्ययाऽमृतमश्वृते । (ख) भारतीयसंस्कृतिः । (ज) उपमा कालिदासस्य । वाक्यपरिवर्तनं कुरुत । (१) लता गीतं नायति । (बहुवचने)	(Write answers in A श्लोकद्धयं व्याख्यात । (क) मय्यावेश्य मनो ये मां नित्ययुक्ता उपासते । (क) मय्यावेश्य मनो ये मां नित्ययुक्ता उपासते । (ख) अनपेक्षः शुचिर्दक्ष उदासीनो गतव्यथः । (ख) समः शत्रौ च मित्रे च तथा मानापमानयोः । (ग) समः शत्रौ च मित्रे च तथा मानापमानयोः । (ग) समः शत्रौ च मित्रे च तथा मानापमानयोः । (श) भगवत केषां समुद्धर्ता अस्ति । (१) भगवत केषां समुद्धर्ता अस्ति । (१) भगवतः प्रियभक्तः कीदृश्तः । (१) भगवतः प्रियभक्तः कीदृश्तः । (१) भगवतः प्रियभक्तः कीदृश्तः । (३) भगवतः प्रियभक्तः कीदृश्तः । (१) मित्र वयोक्थम् अमृतत्वम् अश्त्रुत्ते । (क) हिरण्मयेन पात्रेण सत्यस्यापिहितं मुखम् । तत् त्वं पूष्ठम्रपावृण्या सत्यस्यापिहितं मुखम् । तत् त्वं पूष्ठम्रपावृण्या सत्यस्यापिहितं मुखम् । (क) हिरण्मयेन पात्रेण सत्यस्यापिहितं ये के चात्महनो जा त (ख) असुर्या नाम ते लोका अन्धेन तमसावृताः । तत्वं द	(Write answers in Answer booklet only) श्लोकद्धयं व्याख्यात । (क) मय्यावेश्य मनो ये मां नित्ययुक्ता उपासते । श्रद्धया परयोपेतास्ते मे युक्ततया मताः।। (ख) (ख) अनपेक्षः शुचिर्दक्ष उदासीनो गतव्यथः। सर्वारम्भपरित्यात्री यो मद्भक्तः स मे प्रियः।। (ग) (ग) समः शत्रौ च मित्रे च तथा मानापमानयोः। शीतोष्णसुखदुःखेषु समः सङ्घर्शववर्जितः ।। प्रश्नद्धयं व्याख्यात । (१) भगवात् केषां समुद्धर्ता अस्ति । (१) भगवतः प्रियभक्तः कीदृशः । (१) भगवतः प्रियभक्तः कीदृशः । (२) सन्तुष्टः सततं योशी इत्यस्य कोऽर्थः । (३) भगवतः प्रियभक्तः कीदृशः । (२) सन्तुष्टः सततं योशी इत्यस्य कोऽर्थः । (३) भगवतः प्रियभक्तः कीदृशः । (२) सन्तुप्तः अग्रुजीथा' व्याख्यात अथवा विदया कथम् अमृतत्वम् अश्र्लुते । मात्रमेकं व्याख्यात । (क) त्रा त्वं प्रख्यात्वा प्रत्याविग्वा कथम् अमृतत्वम् अश्र्लुते । (ख) ता तत्तं तत् तं प्रखमाव् ता तत्तं ते का अर्थात न तमसावृताः ।	(Write answers in Answer booklet only) श्लोकद्धयं व्याख्यात । 2x1 (क) मय्यावेश्य मनो ये मां नित्ययुक्ता उपासते । श्रद्धया परयोपेतास्ते मे युक्तत्या मताः।। (ख) आनपेक्षः शुचिर्दक्ष उदासीनी गतव्यथः। स्वरंग्मपरित्यानी यो मद्धक्तः स मे प्रियः।। (ज) समः शत्रौ च मित्रे च तथा मानापमानयोः। श्रत्वीरम्भपरित्यानी यो मद्धक्तः स मे प्रियः।। (ज) समः शत्रौ च मित्रे च तथा मानापमानयोः। श्रत्वारख्यात । 2x (ग) समः शत्रौ च मित्रे च तथा मानापमानयोः। श्रत्वारख्यात । 2x (ग) समः शत्रौ च मित्रे च तथा मानापमानयोः। श्रत्वारखयात । 2x (श) मगवात् केषां समुद्धर्ता अस्ति । 2x ? (१) मगवात् केषां समुद्धर्ता अस्ति । 2x (१) मगवात् केषां समुद्धर्ता अस्ति । 2x (१) मगवात् केषां समुद्धर्ता अस्ति । 2x (१) मगवात् प्रियमकः केड्रिशः । 1x (१) मगवतः प्रियमकः केड्रिशः । 1x (१) मगवतः प्रस्ता प्रयाख्याता । 1x (२) अख्या 1x (क) हितं प्रख्याय्य व्रप्य क्र ख्या 1x

VII.	मूलधातु	रूपं लिखत ।	
	(१)	जयति ।	
	(२)	क्रीडतु ।	
	(३)	नयेत् ।	
	(४)	पचति ।	
	(%)	पिबतु ।	
VIII.	निर्दिष्टं	समयम् अक्षरैः लिखत ।	
	(१)	3:10 A.M	
	(२)	5:20 P.M	
	(३)	6:15 P.M	
	(४)	6:00 A.M	
	(೪)	12:25 P.M	

IX. तुमुन्प्रत्ययं संयोज्य लिखत ।

- (१) भवति।
- (२) पश्यति ।
- (३) जानाति ।
- (४) भ्रमति।
- (५) वसति।

000

5x1=5

5x1=5

Directorate of Distance Education P.G. Diploma in Sanskrit Annual Examination July, 2017 Paper - 5, English (Optional Paper)

Time	<u>3 hrs.)</u>	(Max. Mark: 100
		(Write answers in Answer booklet only)
I.	Read	the following passage and answer the question under it : 5x2=10
		One of the important limbs of a Government in the secret service. The spice
		employed for the purpose of watching the public, the Government officials and
		the goings in the country are the eyes and ears of the king. In ancient India, during
		Mauryan rule a complex SPY system was organised and Maintained by the state.
		The spics acted so secretly and differently what was happening in any part of the
		country reached the king immediately through a circuit. The information would be
		carefully Cheeked and cross Cheeked.
	(1)	Who are the eyes and ears of the king?
	(2)	How SPY system employed?
	(3)	During whose rule a complex SPY system organised and Maintained by the state?
	(4)	How was spices acted?
	(5)	How did the king get the information?
II.	Answ	er any four of the following questions : (Main Reader) 4x5=20
	(1)	What is the Message of the guru? Write in brief.
	(2)	Give an example of how the spies performed their task?
	(3)	What is Astrology? What does it point out?
	(4)	Write a note on kshetrajna's contributions to music and dance?
	(5)	Write a note on the Vedas?
	(6)	Write a note on Milkha Singh before he took part in Olympics?
	(7)	Describe the Guest-House run by the Bhandaris.
	(8)	Draw a contrast between the busy girl and the new comer in the workers paradise.

III. Answer any four of the following questions : (Supplementary reader)

- (1) Write a note on warm and cold blooded animals with examples.
- (2) What was Houdini's remarkable record a few months before his death?
- (3) Write a note on the greatest ship "The Titanic".
- (4) In what ways is Mousumi chakravarthy different from other children of her age?

4x5=20

- (5) Write a note on Arthur Canon Doyle.
- (6) The young man hidden his father in a cellar. How did his action help the country when it was in trouble?
- (7) Dr. Modi is a determined fighter. What reasons does he give for his determination?
- (8) Describe the circumstances in which sudhachandran lost her leg?

IV. Answer any Five of the following questions : (Main Reader) 5x2=10

- (1) What is commonly agreed as being the origin of the Vedas?
- (2) How did the girl of the torrent look?
- (3) What was the decision Milkha rues even to this day
- (4) How can a man be the master of his life?
- (5) Why did Promodni run away from the narrator when he tried to talk to her?
- (6) What is Brahmacharya and its goal?
- (7) How many padams did Kshetrajna compose? How many are available to us now?
- (8) In which guise did the spies move about?

V. Answer any Five of the following questions : (Supplementary reader) 5x2=10

- Twenty three years after the Titanic went down a young sailor called William Reeves was standing, watching the ship.
  - (a) After how many years Titanic went down?
  - (b) Who was the young sailor, what was he doing?
- (2) Lots of wise old men was killed and lots of wisdom passed away with them?
  - (a) Who was killed?
  - (b) What was passed away?
- (3) Mousumi plays the harmonium and sings Ravindra sangeet and modern songs in Bengali.
  - (a) Mousumi plays.....
  - (b) She sings Ravindra sangeet and modern songs in which language?
- (4) I had heard a lot about Miss. Beam's school, but I didn't get a chance to visit till last week.
  - (a) What is the name of the school mentioned above?
  - (b) When did the writer visit the school?

- (5) Hibernation is more than sleep. The animal, body temperature drops to 0⁰ and its heart beats very slowly.
  - (a) What is hibernation?
  - (b) What happens to animals in hibernation stage?
- (6) He left the university in 1881. And for six years he struggled to make a living as a doctor.
  - (a) In which year he left the university?
  - (b) For .....years he struggled to make a living as a doctor.
- (7) About eight years ago sudha was a promising seventeen year old dancer with more than eighty performances.
  - (a) Who is sudha?
  - (b) How many performances she has given at the age of 17?
- (8) His real name was Samuel Clemens, Mark twain was his pen name. His friends call him sam.
  - (a) What was mark twain's original name?
  - (b) What does his friends call him?

VI. A. Fill in the blanks with appropriate Tense forms of the Verbs given in the brackets:

- (1) My dog .....(bark) a lot.
- (2) At present Ravi .....(stay) in the hotel.
- (3) The teacher .....(start) the lesson already.
- (4) I ..... (listen) to music for five hours.
- (5) Suresh .....(not write) the exam because he was ill.
- (6) The child .....(cry) when the mother returned from office.
- (7) The fire .....(burn) brightly when Ramu came at 8:00 P.M
- (8) My sisters ......(not come) for forth coming festivals.
- **B.** Change the Voice of the sentence give below:
  - (1) Some one must repair the car.
  - (2) The Manager is scolding the clerk.

C. Fill in the blanks with appropriate MODAL Chooosing one from the choices given :

5x1=5

2x1=2

- (1) Employees .....to attend office regularly.
  - (a) Ought (b) Can (c) Could (d) may

	(2)	Wenot surrender.
		(a) Might (b) May (c) Will (d) can
	(3)	Weget the contract at any cost.
		(a) Will (b) Can (c) Could) (d) Should
	(4)	we go to play cricket Daddy?
		(a) May (b) Can (c) Could (d) Must
	(5)	you drive a car?
		(a) Must (b) May (c) Can (d) Will
D.	Fill in t	the blanks with NON-FINITE forms of the underlined verbs and rewrite the
	senter	aces : 3x1=3
	(1)	the gates widely open, the thief went inside (find)
	(2)	The boys arethe room (decorate)
	(3)	home can be traumatic (leave)
E.	Combi	ne the sentences in each set using who, which that how, whom or whose: $5x1=5$
	(1)	My uncle died last week. He had been ailing for a while.
	(2)	This is the road. It leads to the Railway station.
	(3)	He is the person. I want to see him.
	(4)	Is this the umbrella? You lost?
	(5)	I know a book store. You can buy your favourite book.
F.	Chang	e the following sentences in to Reported speech: 2x1=2
	(1)	Rahul said to me "I spoke to the teacher".
	(2)	The gentleman said, "What a fine dress".
G.		the blanks with suitable Connectors Choosing the appropriate from the given in
		ackets: 4x1=4
	(1)	I have never been to the U.Shaving friends and relatives there (in spite
		of, although, besides)
	(2)	We went outthe cold weather (despite, although, besides)
	(3)	all of her friends were on holiday, she stayed in (because of, since, for)
	(4)	In the end, we didn't go to the cinema. We went to the theatre(after wards,
п	Tuonaf	therefore, instead)
H.		rom the following simple sentences and rewrite them : $5x1=5$ The music is too loud for my core
	(1) (2)	The music is too loud for my ears.
	(2) (2)	The tea was too hot for me to drink.
	(3) (4)	It was a small cot. I could it sleep on it. You press this button. You can operate the machine.
	(4)	The sea was rough. We cancelled the voyage.
	(3)	000